

Sneider Tamás
országgyűlési képviselő

Országgyűlési Hivatal
Irományszám: K/1157
Érkezett: 2014. szept. 01.

Írásbeli kérdés

Kövér László úrnak,

az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Magyarország Alaptörvénye 7. cikk (2) bekezdése, valamint az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (8) bekezdése alapján írásbeli kérdést kívánok intézni a Honvédelmi Minisztériumot vezető miniszterhez mint a tárgyban illetékes minisztérium vezetőjéhez

„Mit kíván tenni a Kormány annak érdekében, hogy vitéz Vastagh György emlékét a haza védelmében kifejtett elévülhetetlen érdemeihez méltó módon ápolja a hálás utókor?”

címmel.

A benyújtott kérdésemre a választ írásban várom.

Tisztelt Miniszter Úr!

1944-ben kiemelt fontossága volt a Szentest Csongráddal összekötő vasúti hídnak, mely nem csupán a két várost kötötte össze, hanem több mint 100 kilométeren belül az egyetlen átkelési lehetőség volt a Tiszán. Októberében még javában dúltak a harcok a térségben, számtalan alakulat próbált még ellenállni az egyre erősödő szovjet nyomásnak, amely lassan de biztosan nyomult előre a Tisza vonaláig. Ebben az időszakban, a város légterében már nem csak szovjet felderítő gépek jártak, hanem kisebb bombázó kötelékek is megjelentek, melyek főleg a szentesi vasútpályaudvart, és a nagyobb közlekedési csomópontokat igyekeztek megbénítani, de két esetben a civil lakosságot is érte terrorbombázás. Ezzel egy időben a szovjetek gyújtóbombákat szórtak a város különböző pontjaira.

A híd önálló légvédelemmel rendelkezett, melyet már '44 nyarán kirendeltek az objektum védelmére. A tűzkeresztségen már augusztusban átestek, ekkor egy brit felségjelzésű bombázót lőttek le alig egy kilométerre a hídtól.

A nyár folyamán világossá vált, hogy a Tiszántúl sokáig nem tartható, de minden rendelkezésre álló eszközzel igyekezett a hadvezetés hátráltatni a Vörös Hadsereg kijutását a Tiszához. Szentes mivel azon kevés helyek egyike volt a Dél-Alföldön, ahol a frontvonalból hátravont nagymennyiségű ember és hadianyag átkelhetett a folyón, ezért már '44 nyarán felkészült a város arra, hogy feltartoztassák a szovjeteket.

Munkaszolgálatosokat, és a város lakosságát is több alkalommal kivezényelték sáncmunkálatokra, és a város akkori határától 1 kilométeres távolságban egy védelmi gyűrűt hoztak létre, mely egyfajta patkóként ölelte körbe települést, mely mindkét végével a Tisza vonalára támaszkodott. Ez a gyűrű 27 kilométer hosszan húzódott, és javarészt földsáncokból, és hevenyészett lőállásokból állt, csupán a nagyobb bekötőutak mentén volt idő kisebb-nagyobb betonmellvédek felállítására, melyek mögött tüzérségi eszközök számára is

megfelelő lőállásokat alakítottak ki. A külső gyűrűn belül egy kisebb belső is helyet kapott, ez már konkrétan a híd szentesi hídfőjét hivatott védeni.

A Magyar Kir. 2. "Árpád fejedelem" honvéd huszárezred szentesi osztálya október első napjaiban érkezett Magyarországra a lengyelországi hadjáratból, melyet követően helyőrségük, Szentes körül elfoglalták védelmi állásaikat. Idő közben a frontról visszarendelt 1. Páncélosadosztály is befutott Szentesre.

Október 5-én több szovjet felderítő gép is berepült a város fölé, és a környező települések felől füst szállt föl. Október 7-ről 8-ra virradó hajnalon a város délkeleti határában megjelentek az első szovjet páncélosok, melyek közül a beásott magyar tüzéségnek köszönhetően többen sikerült is semlegesíteni. Ezekkel a lövésekkel kezdetét vette Szentes ostroma, és egy elkeseredett harc a külső gyűrűben, melynek feladata az volt, távol tartsa a belső gyűrűtől az elképesztő túlerőben támadó szovjet ékeket.

A nap folyamán a szovjeteknek több ponton is sikerült betörniük a város területére, mivel a külső gyűrűben lévő csapatrészeket az a veszély fenyegette, hogy a szovjetek elvágják a visszavonulási útvonalait. Ezért azt a parancsot kapták, hogy lassú visszavonulásban a városon keresztül vonják magukra az ellenséget, így az épületek között lavírozva utcai harcokban halogatták a szovjetek kijutását a szűkebb hídfőbe.

Az esti órákban egy átkarolást követően a szovjet páncélosok észak felől végül ezen a második védelmi gyűrűn is áttörtek, így a már a túlpartról vezénylő parancsnokság egy elkeseredett, de szükségszerű döntést hozott, és este 20:00-kor felrobbantották a hidat. A szentesi oldalon a szűkebb hídfőben ekkor még több száz honvéd és szentesi huszár állt harcban a betörő szovjetekkel, hátukban a Tisza hullámai közé vesző híddal sorsuk megpecsételődni látszott.

Ekkor vitéz Vastagh György ezredes, aki az I. páncélos hadosztályt parancsnokolta, egy roppant vakmerő döntést hozott. A csongrádi oldalon lévő minden nehézfegyverből tüzet kért a szentesi hídfőre, és megmaradt páncélosai segítségével, az éjszakai órákban kitört abból. A váratlan ellentámadás annyira meglepte a magabiztos szovjeteket, hogy egy rövid időre nem csak a kezdeményezést vesztették el, de a szűkebb hídfőből is kivetették őket. Mire rendezni tudták soraikat, hogy újra birtokba vegyék a hídfőt, mintegy 300 magyar honvédnek sikerült csónakokon és úszva átverekednie magát a túlpartra.

A kitörést harcokcsija tornyáról vezénylő Vastagh ezredes az ellentámadás során egy szovjet aknagránáttól a mellkasán súlyosan megsebesült, katonái kimenekítették a tűzvonalból, majd azonnal Kecskemétre szállították, ahol még hajnalban megoperálták a csapatkórházban. A gyors beavatkozás, és az orvosi igyekezett ellenére másnap, október 10-én reggel elhunyt.

Ezzel Szentes számára véget ért a második világháború. Az itt dúló harcok, honvédeink önfeláldozása a háború végkimenetelén már nem változtatható. Ez az esemény azonban kétségtelenül hozzájárult a szovjet erők lekötéséhez, mellyel egy kis időt nyertek a hátszám számára, hogy felkészüljenek mindarra a borzalomra, amit a háború még tartogatott megtépzott hazánk számára.

A szabadkai születésű vitéz Vastagh György az első világháború ideje alatt háromszor kapta meg a "Legfelsőbb dicsérő elismerés" (Signum Laudis) kitüntetését. A háború után először Szegeden, majd Hajmáskéren teljesített szolgálatot. 1924-ben a Ludovika Akadémiára vezényelték. Századossá 1926-ban léptették elő. 1930-ban könyve jelent meg "Gyalogsági és lovassági fegyverismeret" címmel. 1932-től 1938-ig Hajmáskéren szolgált, közben elvégezte a törzstiszti tanfolyamot és 1937-ben őrnaggyá léptették elő. 1941-ben alezredessé léptették

elő és kinevezték az 1. gépkocsizó zászlóalj parancsnokává. A Don-kanyarba az 1. páncélos hadosztályhoz sorolt 1. gépkocsizó lövészdandárral került ki 1942 nyarán. A hídfőcsatákban kitűnt példamutató személyes bátorságával. Ahogy egy korabeli jelentés egyik harci cselekményéről írja: *"az ellentámadás megindítása és annak sikeres lefolyása vitéz Vastagh ezredes személyes fellépésének, erélyének valamint példamutató vitéz magatartásának köszönhető."* A keleti hadszíntéren kapta meg a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét hadiszalagon a kardokkal. Novemberben kinevezték a dandár tényleges parancsnokává, majd a dandárt ezredé alakították.

A nagy szovjet áttörés idején itthon tartózkodott szabadságon. 1943-ban előléptették ezredessé, majd 1944 őszén ezredével újra a frontra vezényelték. Ezrede szeptembertől folyamatosan harcban állt az Arad-Temesvár felől előretörő 2. Ukrán Front egységeivel. Szeptember 13-án csapataival visszafoglalta Aradot. Legsúlyosabb harcait szeptember 30. és október 9. között vívta.

Tisztelt Miniszter Úr!

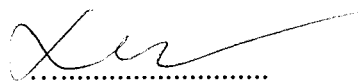
Vitéz Vastagh Györgyöt katonai tiszteletadással temették el Budapesten, a Farkasréti temetőben. Családja 1968-ban hozta a kedves pihenőhelyére, igazi otthonába, Balatonalmádiba, ahol aztán a Szent Imre Plébániatemplom sírkertjében helyezték végső nyugalomra. A Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érmét post mortem kapta meg a honvédség 13. tagjaként. Rendkívüli emberi tulajdonságai miatt beosztottjai példaképüknek tekintették, és megtiszteltetésnek vették, hogy alatta szolgálhattak. Katonái a harctéren az Ő nyugalmaiból, biztonságából és személyes bátorságából merítették erőt.

Emlékét ma elsősorban a róla elnevezett emléktúra megszervezésével ápolják (ezt a missziót a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom tagjai vállalták fel). Azt gondolom, személyét és heroikus önfeláldozását, a Szentest hősiessen védő huszárok és honvédek emlékét ápolni mindannyiunk kötelessége. Sajnos a Vastagh György és a hozzá hasonló hősiességű rongyos gárdisták köztéri szobrai helyett a szovjet megszállást dicsőítő emlékművek láthatók a mai napig köztereinken. Utóbbiak eltávolításához a magyar kormány hosszú évek óta tétlenül várja az orosz fél választát, ám szerencsére a hőseink emlékének ápolásához mindössze egy kormányzati szándék is elegendő lehet.

Várom megtisztelő választát!

Budapest, 2014. szeptember 1.

Tisztelettel:

Sneider Tamás

Jobbik Magyarországért Mozgalom